

ערכי פסחים פרק עשירי פסחים

קו.

עין משפט נר מצוה

א [מיי] פ"ג מהל' אכל
הל' ת:
ב [מיי] פ"ה מהל' מלכס
הל' ג:

רבינו הגנאל

השוה [שתי] כוסות דמו
בראשו, ואם ראה פני
השוק(ל)אוישן או יצא לבית
הכסא אינו חושש. עשרה
(זוגות) כוסות אין בהן
משום זוגות מדתקניהו
רבנן בבית האבל, וישמך
שהוא סוף ג' תיבות, ויחנן
שהוא סוף חמשה, שלום
שהיא תיבת שביעית, הני
כלהו לא מצטרפי לרעה.
כלומר כוס הג' אינו
כוס הג' ואלא
מצטרף עם הד', ולא
הה' עם הו' ולא הו'
עם הח'. רבה בר לואי
דאיתוק משום דאיתוביה
לרבא בפירקא, אמר יוסף
שידא, אתרי קטלינן, בין
בשוגג בין במזיד, ארבעה
במזיד מוקינן.

א) נראה דהיה לרבינו גרסא
אחת בגמרא דלש ישן או
יולא לבית הכסא אינו חושש
משום זוגות וכו'.

א) ס"א ועשה רכזו
ולא ישתה תרי ועשה
רכזו, ב) [בכוסות יט.
וש"ג], ג) [בכוסות ה:],
ד) [בפסדרין כ: ב"ק
ס. ב"ב ק: ימות עו:],
ה) [במדבר ו', ו' ז"ל
רבנן],

תורה אור השלם

1. ישא ד פניו אלך
והשם לך שלום:
במדבר כו
2. דקרבך ד השמך:
במדבר ו כד

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה לטובה
מזטרף לרעה לא
מצטרף אם שמה כו':

מוסף רש"י

עשרה כוסות, להביא
לו בשמים דכתיב (משל)
לא) מנו שכר לאוהב ויין
למנו נפש (בכוסות ה:),
שהמלך פורץ גדר.
גדרות של אמרי, לעשות
לו דרך, ק"ל מניח
לפניהו או לכמה יבמות
עו: וכתיב (סנדרין ב) א:
סוף גדר שדה אמרי
לעשות לו דרך ולאלוהין
שלו, דלמרינן ב"ב (ט:)
דרך המלך אין לה שיעור
(ב"ק ס:), ולא יטה יען
ושמאל, ובספרי בפסח
המלך נפקא לן מקראי,
ונראה שצ"ל דמכתב
לכלנו כוס לבנו מל אמרי,
קדריש גלוהו משל אמרי,
כדכתיבנן נמי והסני הגדול
מלחמו (רשב"ם ב"ב ע"ט).

מוסף תוספות

א. שהיה יושב שם בקבע
אין זו פגיעה. תוס' ב"מ
פז.

מזוה באנפי נפשה היא. ואין מצטרפין זה לזה: אמאי נמלך הוא. ואין מצטרפין לזוגות: הכי קאמר לא יאכל כרי ויעשה לרכיו אפילו פעם אחת. או אם שמה לא ישמש: דילמא חליש. מחמת תשמיש אידי דזוגות קאי מיתרע: שלא ראה פני השוק. בין כוס לכוס: ולא אמרן. דמרעי ליה זוגות אלא לנאת לדרך אחר זוגות אבל לעמוד בצדו לית לן בה: מני כשורי. כששמה כוס זה מסתכל בקורה זו וכשהוא שומה שני מסתכל בשאללה ולפי חשבון הקורות מזדדר זוגות: כי הוה שפי חד כסא מנקטא כרי כסי. דהוה להו תלתא: אדם חשוב שאני. דמקרי שדים נפשיהו לאזוקי: עשרה כוסות דבית האבל מפרש טעמא בכמוזות צ"ק (דף ה:): ש"ס. מביה שביעית לישא ה' פניו אלך וגו': לטובה מצטרף (ב). אם שמה שצעה וחזר ושמה את השמיני אין שמיני מצטרף עמה: אפקינהו לרבנן בארבעה. פעמים הרבה כשהיו נפטרים ממנו היה משקן יש פעמים שלא היה משקן אלא ד' פעמים ונפטרין: דאומנן צפרקא הוה. שהיה רגיל להקשות בשעת הדרשה: לא אסקרי מוסי. ולא חיישינן לזוגות: צברי. כסי קטלינא ליה משום זוגות: איקרי ונפיק. זוגות מהו תקנתיה: זקפא. אגודל: ואי שמע קלא. ואפילו קול אדם או אשה דלמר לארבעה נימא איהו חמשה: רישאיהו דנשים כשפניות. השולטת עליהם אמרה לי דבר זה: כרי חמימי דיקולי בויא. זאה חמה כסלים נקובים וקרועים: לפומייכו נשי חרשייתא. יודמנו לפיכך נשים כשפניות: קרה קרחיינו. יהי רלון שימרטו אותן שערות שלכם שאתן מכשפות בהן: פרה פרחיינו. ישא הרוח אותן פיורוי לחם שאתן מכשפות בהן: איבדור רשב"ם

מצוה באפי נפשה הוא לא יעשה צרכיו תרי אמאי נמלך הוא אמר אבוי הכי קאמר לא יאכל תרי (ב) וישתה תרי ולא יעשה צרכיו אפילו פעם אחת דילמא חליש ומיתרע ת"ר שותה כפלים דמו בראשו אמר רב יהודה אימתי בזמן שלא ראה פני השוק אבל ראה פני השוק הרשות בידו אמר רב אשי חזינא ליה לרב הגניא בר ביבי דאכל כסא הוה נפיק וחזי אפי שוקא ולא אמרן אלא לצאת לדרך אבל בביתו לא אמר ר' זורא ולישן כלצאת לדרך דמי אמר רב פפא ולצאת לבית הכסא כלצאת לדרך דמי ובביתו לא והא רבא מני כשורי ואבוי כי שתי חד כסא מנקיט ליה אימיה תרי כסי בתרי ידיה ורב נחמן בר יצחק כי הוה שתי תרי כסי מנקיט ליה שמעיה חד כסא חד כסא מנקיט ליה תרי כסי בתרי ידיה (ב) אדם חשוב שאני אמר עולא עשרה כוסות אין בהם משום זוגות עולא לטעמיה דאמר עולא ואמרי לה במתניתא תנא (א) עשרה כוסות תיקנו חכמים בבית האבל ואי ס"ד עשרה כוסות יש בהן משום זוגות היכי קיימי רבנן ותקנו מילתא דאתי לידי סכנה אבל תמניא יש בהן משום זוגות רב חסדא ורבה בר רב הונא דאמרי תרוייהו ישלום לטובה מצטרף לרעה לא מצטרף אבל שיתא יש בהן משום זוגות רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו יש בהן משום זוגות אבוי ורבא דאמרי תרוייהו וישמך לטובה מצטרף לרעה לא מצטרף אלא לטעמיה דרבא אפקינהו לרבנן בארבעה כוסות אע"ג דאיתוק רבא בר ליואי לא חש לה למילתא דאמר ההוא משום דאיתוק רבא בר ליואי לא חש לה למילתא דאמר מלכא דשידי ממונה הוא אכולהו זוגי ומלכא לא איקרי מוסי איכא דאמרי לה להאי גיסא אדרבה מלכא [רתחנא הוא] מאי דבעי עביד (ב) שהמלך פורץ גדר לעשות לו דרך ואין מוחזין בידו אמר רב פפא אמר לי יוסף שידא בתרי קטלינן בארבעה לא קטלינן בארבעה מוקינן בתרי בין בשוגג בין במזיד בארבעה במזיד אין בשוגג לא ואי אישתלי ואיקרי ונפק מאי תקנתיה לינקוט זקפא דידיה דימיניה בידא דשמאליה וזקפא דשמאליה בידא דימיניה ונימא הכי אתון ואנא הא תלתא ואי שמיע ליה דאמר אתון ואנא הא ארבעה נימא ליה אתון ואנא הא חמשה ואי שמיע ליה דאמר אתון ואנא הא שיתא נימא ליה אתון ואנא הא שבעה הוה עוברא עד מאה וחד ופקע שידא אמר אמרימא אמרה לי רישתינהו דנשים כשפניות האי מאן דפגע בהו בנשים כשפניות נימא הכי חרי חמימי בדיקולא בויא לפומייכו נשי דחרשייא קרה קרחיינו פרה פרחיינו איבדור

נפתח
א) נראה דהיה לרבינו גרסא
אחת בגמרא דלש ישן או
יולא לבית הכסא אינו חושש
משום זוגות וכו'.

איבדור

א) נראה דהיה לרבינו גרסא
אחת בגמרא דלש ישן או
יולא לבית הכסא אינו חושש
משום זוגות וכו'.

א) נראה דהיה לרבינו גרסא
אחת בגמרא דלש ישן או
יולא לבית הכסא אינו חושש
משום זוגות וכו'.

א) נראה דהיה לרבינו גרסא
אחת בגמרא דלש ישן או
יולא לבית הכסא אינו חושש
משום זוגות וכו'.

א) נראה דהיה לרבינו גרסא
אחת בגמרא דלש ישן או
יולא לבית הכסא אינו חושש
משום זוגות וכו'.